



Børnehjemmet Tupaarnaq
Sipisaq Kujalleq 9
3900 Nuuk

30. april 2019

Nal. nr./j.nr.: 2018-900-0023

All. nr./brevnr.: 60419

Sull./sagsbeh.: LARI

ENDELIG RAPPORT

Inspektion af Børnehjemmet Tupaarnaq

1. Indledning

Den 27. og 28. februar 2019 gennemførte et inspektionshold fra Ombudsmanden for Inatsisartut en varslet inspektion af Børnehjemmet Tupaarnaq (herefter Tupaarnaq) i Nuuk. Inspektionen blev gennemført som led i ombudsmandens generelle virksomhed og således ikke på baggrund af en konkret klage.

Inspektionsholdet bestod af chefkonsulent Lasse Risager, fuldmægtig Henrik Bach og tolk Ole Heinrich, som alle er ansat ved ombudsmanden. Derudover deltog konsulent Nauja Benjaminsen fra børnerettighedsinstitutionen MIO. Fagchef Ellen Magnussen fra Kommuneqarfik Sermersooq overværede en del af inspektionen.

Det er ikke alle emner, der blev drøftet under inspektionen, der er medtaget i denne rapport.

Tupaarnaq har haft lejlighed til at fremkomme med bemærkninger til en foreløbig udgave af denne rapport og har den 29. april 2019 meddelt, at den ikke giver institutionen anledning til bemærkninger.

2. Retsgrundlaget for inspektionen

Retsgrundlaget for ombudsmandens virksomhed fremgår af inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut (herefter ombudsmandsloven).

Ombudsmanden vælges af Inatsisartut, jf. ombudsmandslovens § 1, stk. 1, men er i udførelsen af sit hverv uafhængig af Inatsisartut, jf. § 6, stk. 1.

Ombudsmandens virksomhed omfatter bl.a. alle dele af den offentlige forvaltning under Grønlands Selvstyre og kommunerne, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 1, 1. pkt.

Ombudsmanden har til opgave at undersøge, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udførelsen af deres opgaver, jf. ombudsmandslovens § 19, stk. 1. Ombudsmanden kan fremsætte kritik, afgive henstillinger og i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag, jf. ombudsmandslovens § 20.

Efter ombudsmandslovens § 16, 1. pkt., kan ombudsmanden undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert andet tjenestested, der hører under ombudsmanden virksomhed. I forbindelse med sådan en undersøgelse kan ombudsmanden – ud over hvad der følger af ombudsmandslovens §§ 19 og 20 – bedømme forhold vedrørende en institutions indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, jf. ombudsmandslovens § 16, 2. pkt.

3. Forberedelse og gennemførelse af inspektionen

Tupaarnaq blev den 10. januar 2019 varslet telefonisk om den kommende inspektion. Ved brev af 15. januar 2019 modtog Tupaarnaq yderligere oplysninger om inspektionen. Samtidig anmodede jeg Tupaarnaq om at orientere samtlige medarbejdere, beboere og pårørende om den kommende inspektion og muligheden for at tale med inspektionsholdet.

Forud for inspektionen modtog jeg forskelligt skriftligt materiale fra Tupaarnaq om institutionen og beboerne.

Dagen før inspektionen talte inspektionsholdet med tre pårørende til beboere på institutionen. To af samtalerne fandt sted på ombudsmandens kontor i Nuuk, mens den tredje samtale blev gennemført pr. telefon.

Under inspektionen den 27. og 28. februar 2018 talte inspektionsholdet med forstanderen og de to afdelingsledere. Derudover talte inspektionsholdet enkeltvis med fem medarbejdere og fire beboere. Inspektionsholdet besigtigede endvidere institutionens lokaler.

Efter inspektionen modtog jeg fra Tupaarnaq kopi af tre indberetningskemaer om episoder med magtanvendelse på institutionen i 2018 og 2019.

4. Generelt om Tupaarnaq

Tupaarnaq er en kommunal døgninstitution for børn og unge. Institutionen drives af Kommuneqarfik Sermersooq og har lokaler i Nuuk.

Tupaarnaq er opdelt i en Børneafdeling, hvor der er plads til seks beboere i alderen 6-12 år, og en Ungeafdeling, hvor der er plads til tre beboere i alderen 12-18. De to afdelinger er placeret på hver deres etage i bygningen.

På tidspunktet for inspektionen havde institutionen 9 beboere og 15 medarbejdere.

5. Ombudsmandens overordnede vurdering

Jeg har overordnet fået et særdeles positivt indtryk af Tupaarnaq som en institution, hvor ledelsen har fokus på at skabe trygge og hjemlige rammer for beboerne og at undgå magtanvendelse over for beboerne i videst mulig udstrækning.

Både beboerne, medarbejderne og de pårørende talte varmt om institutionen. Medarbejderne, som inspektionsholdet talte med, virkede omsorgsfulde, samvittighedsfulde og loyale. Lokalerne fremstod rene, pæne og hyggelige.

Enkelte forhold giver mig anledning til bemærkninger. Disse gennemgås nedenfor under pkt. 6 og 7.

6. Orientering af børn og forældre om magtanvendelsesloven

Reglerne om magtanvendelse over for børn under 18 år, der er anbragt på en døgninstitution, fremgår af afsnit I og II (§§ 1-29) i inatsisartutlov nr. 1 af 21. november 2013 om magtanvendelse inden for det sociale område med senere ændringer (herefter magtanvendelsesloven).

Efter magtanvendelseslovens § 27 skal døgninstitutionens leder sikre sig, at de anbragte børn og forældremyndighedens indehaver bliver gjort bekendt med reglerne i lovens afsnit II (§§ 4-29), herunder adgangen til at klage til henholdsvis kommunalbestyrelsen og Det Sociale Ankenævn efter §§ 24 og 26.

Det fremgår af forarbejderne til § 27, at bestemmelsen skal sikre, at barnet og forældremyndighedsindehaverne ved, hvilke rettigheder de har, og hvordan personalet på døgninstitutionen skal forholde sig til magtanvendelse over for barnet.

Under inspektionen forklarede forstanderen for Tupaarnaq, at institutionen taler med beboerne og forældrene om, at medarbejderne f.eks. ikke må tage fat i beboere, råbe ad dem eller bruge bandeord. Institutionen fortæller dog ikke om selve magtanvendelsesloven, herunder mulighederne for at klage over en magtanvendelse.

Jeg henstiller, at Tupaarnaq i overensstemmelse med magtanvendelseslovens § 27 sikrer, at beboere og forældremyndighedsindehavere orienteres

om reglerne i magtanvendelseslovens afsnit II, herunder adgangen til at klage til kommunalbestyrelsen og Det Sociale Ankenævn.

7. Kvittering for modtagelse af magtanvendelsesloven

Efter magtanvendelseslovens § 29 skal loven udleveres til samtlige medarbejdere i alle døgninstitutioner omfattet af loven, og medarbejderne skal over for døgninstitutionens leder kvittere for modtagelsen.

På inspektionens første dag oplyste forstanderen for Tupaarnaq, at alle medarbejdere får tilsendt magtanvendelsesloven pr. e-mail, men at de ikke er blevet bedt om at kvittere for modtagelsen. Forstanderen vil sørge for, at medarbejderne får at vide, at de skal kvittere.

På inspektionens anden dag oplyste forstanderen, at flere af medarbejderne nu var blevet bedt om at kvittere, og at de resterende medarbejdere ville blive bedt herom senere på dagen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

8. Opfølgning

Jeg anmoder Tupaarnaq om at gøre medarbejderne, beboerne og de pårørende bekendt med denne rapport.

Jeg har sendt en kopi af denne rapport til orientering til Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet.

Jeg anser hermed sagen om inspektionen af Tupaarnaq for afsluttet.

Denne rapport vil blive medtaget i min årsberetning for 2019 og offentliggjort på min hjemmeside, www.ombudsmand.gl.

Med venlig hilsen


Vera Leth